

Stichting tot Instandhouding van de Diergaarde van het Koninklijk Zoölogische Genootschap
Natura Artis Magistra
t.a.v. [REDACTED]
Plantage Kerklaan 38
1018 CZ AMSTERDAM

VERZONDEN 13 DEC. 2021

Zaaknummer : OD.355579
Behandelaar : [REDACTED]
Betreft : Wnb besluit; het vernielen, beschadigen of weg nemen van nesten en
het rapen en onder zich hebben van eieren van de blauwe reiger.
Locatie : Plantage Kerklaan 38, Amsterdam

Geachte [REDACTED],

Op 18 oktober 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Het betreft een aanvraag ontheffing voor het vernielen, beschadigen of weg nemen van nesten en het rapen en onder zich hebben van eieren van de blauwe reiger. (*Ardea cinerea*) op het terrein van de stichting tot Instandhouding van de Diergaarde van het Koninklijk Zoölogische Genootschap Natura Artis Magistra aan de Plantage Kerklaan 38 te Amsterdam. Uw aanvraag is bij ons geregistreerd onder zaaknummer OD.355579.

Voorgaande ontheffing

Op 17 februari 2012 onder kenmerk PNH 2012 – 5247 en op 21 november 2016 met kenmerk RUD16.197665 hebben wij u ontheffingen verleend voor dezelfde situatie. De omstandigheden zijn sindsdien niet veranderd.

Besluit

Wij besluiten om u de aangevraagde ontheffing te verlenen. De ontheffing geldt voor de periode van 01 januari 2022 tot en met 31 december 2027. Hieronder motiveren wij ons besluit.

Wettelijk kader

Vogelrichtlijn

De blauwe reiger is een beschermde vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. De richtlijn ziet op de bescherming van individuele vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.1, lid 1);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1, lid 2);
- eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1, lid 3);
- opzettelijk te storen (artikel 3.1, lid 4).

Het verbod, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid van de Wnb (opzettelijk storen), is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Landelijke vrijstelling

Op grond van artikel 3.15, eerste lid van de Wnb zijn soorten aangewezen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, en die in het gehele land schade veroorzaken. Met deze aanwijzing wordt het mogelijk af te wijken van de verbodsbepalingen zoals genoemd onder artikel 3.1 (vogels) respectievelijk 3.10 (overige soorten) ter voorkoming van schade aan de in artikel 3.15, lid 6 Wnb genoemde belangen.

Voordat een ontheffing verleend kan worden dient eerst te worden gezien of een vrijstelling is verleend. Artikel 3.1 van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb) benoemt de landelijk vrijgestelde soorten. De blauwe reiger valt niet onder de landelijk vrijgestelde soorten. De landelijke vrijstelling is daarmee niet van toepassing op de door u aangevraagde handelingen.

Provinciale vrijstelling

Artikel 3.15, derde lid van de Wnb biedt Provinciale Staten de mogelijkheid om bij verordening soorten aan te wijzen die niet reeds landelijk zijn aangewezen, niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, en die in hun provincie schade veroorzaken. In artikel 4.7 en 4.8 van de Omgevingsverordening NH2020 van 22 oktober 2020 is benoemd van welke verbodsbepalingen mag worden afgeweken, voor de in bijlage 4A en 4B van de verordening opgenomen soorten.

De blauwe reiger is niet benoemd in de verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland.

Nu het voor de aangevraagde handelingen niet mogelijk is deze uit te voeren op grond van de landelijke en provinciale vrijstelling dient u voor de aangevraagde handelingen over een ontheffing te beschikken.

Overwegingen

Zoals in artikel 3.3 van de Wnb wordt beschreven moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan voordat een ontheffing van de eerder genoemde verbodsartikelen kan worden afgegeven. Hieronder zullen de verschillende afwegingen beschreven worden.

Schade aan wettelijk belang

Zoals uit uw aanvraag en aanvullende informatie blijkt bestaat er een reëel gevaar voor de gezondheid van medewerkers en bezoekers van diertuin Artis door de uitwerpselen, braaksels en voedselresten die onder de reigernesten terecht komen. Dit heeft u in uw aanvraag van 23 augustus 2016 al nader onderbouwd met een verklaring van de GGD Amsterdam. Deze verklaring is nog steeds van kracht en daarin stelt de GGD onder andere dat het in het belang van de gezondheid van de bezoekers van Artis is dat zij niet in aanraking komen met verse uitwerpselen, uitgebraakt voedsel of andere uitscheidingsproducten van de reigers in Artis.

Gunstige staat van instandhouding

Volgens SOVON betrof de broedpopulatie van blauwe reiger 11.200-11.600 vogels in 2019. In Artis is sinds lange tijd een broedkolonie gevestigd. In het verleden is het aantal nesten geschat op 140. Door aanpassingen bij het voeren van de pinguïns (het verblijf is nu overspannen met een net) en de pelikanen (voederkooi) zal naar verwachting het aantal nesten af nemen aangezien het voedselaanbod afneemt. Daarbij heeft Artis al sinds 2011 een ontheffing om nesten boven paden en bankjes te verwijderen. De wens is dat de broedkolonie gehandhaafd blijft in een specifiek bosje met hoge bomen nabij de pelikaanvijver binnen de diertuin. Ingeschat wordt dat hier een

permanente populatie met 50 nesten gevestigd zal blijven. Tevens zullen jongen opgroeien en uitvliegen naar elders. Ook gezien de totale populatieomvang in Nederland hebben de handelingen binnen de ontheffing geen invloed op de populatie voor deze soort lokaal en in Nederland.

Andere bevredigende oplossing

U beschrijft dat er weinig alternatieven voorhanden zijn, buiten het specifieke bosje met hoge bomen nabij de pelikaanvijver in de dierentuin. De activiteiten op locatie kunnen niet op een andere locatie worden uitgevoerd. De ligging van de paden, grasvelden en diervverblijven waar de reigers overlast veroorzaken ligt al jaren vast. Hetzelfde geldt voor de bomen. Dit zijn voor een groot deel monumentale bomen. Deze kunnen volgens u niet gekapt worden om het nestelen van reigers te voorkomen omdat dit niet wenselijk is gezien de uitstraling van Artis als historisch park.

Het verplaatsen van activiteiten naar een andere periode gaat naar uw mening niet. Artis is het hele jaar open en druk bezocht. Het is niet mogelijk om mensen te weren van dit terreindeel. Het doel is juist om zoveel mogelijk mensen te ontvangen. Het is niet wenselijk om het buitenterrein af te schermen met daken. Het merendeel van de dierentuin is in de open lucht. Het staat volgens u niet in verhouding tot het belang van reigernesten buiten het aangewezen koloniegebied, om dit soort ingrijpende handelingen uit te voeren.

U schrijft dat het duidelijk is dat Artis de meest geschikte plek in de omgeving (binnenstad Amsterdam) vormt als broedplek voor reigers. Maar dat er ook andere parken en lanen met grote bomen en water in de nabije omgeving beschikbaar zijn. Buiten Amsterdam is dit zeker het geval. Deze plekken vormen alternatieven voor blauwe reiger om te nestelen.

Er zijn twee maatregelen doorgevoerd om het nestelen van reigers tegen te gaan. Zowel bij het pinguïnverblijf als het pelikanenverblijf is het aanbieden van vis voor de dieren zodanig aangepast dat de reigers hier niet van kunnen eten. Dit heeft al een vermindering van het aantal nesten tot gevolg gehad (schatting van 140 naar 80 nesten). Dit zal tot gevolg hebben dat Artis minder aantrekkelijk is als broedgebied vergeleken met het buitengebied.

Middelen

De uitvoerders van de ontheffing zijn werkzaam bij Artis. De betreffende uitvoerders hebben met het wegnemen van reigernesten en het rapen van hun eieren inmiddels uitgebreide ervaring. Er wordt gewerkt met een elektrische hoogwerker, of men klimt in de bomen om bij nesten in aanbouw te komen. Het nestmateriaal en de eieren van de soort blauwe reiger worden vervolgens met de hand uitgenomen en afgevoerd. De reigers blijven op afstand tijdens de werkzaamheden.

Besluit

Zaaknummer OD.355579

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelezen

De aanvraag d.d. 18 oktober 2021 voor een ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming, in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid. De ontheffing wordt aangevraagd voor het vernielen, beschadigen of weg nemen van nesten en eieren van de blauwe reiger en het onder zich hebben van eieren van de blauwe reiger (*Ardea cinerea*) op het terrein van de stichting tot Instandhouding van de Diergaarde van het Koninklijk Zoölogische Genootschap Natura Artis Magistra aan de Plantage Kerklaan 38 te Amsterdam.

Gelet op

- de Wet natuurbescherming:
 - artikelen 3.1 en 3.3

Overwegende dat

- er in dit geval geen sprake is van een verslechtering van de staat van instandhouding van de blauwe reiger;
- er in dit geval geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er in dit geval sprake is van gevaar voor de volksgezondheid en openbare veiligheid;

Besluiten

aan de stichting tot Instandhouding van de Diergaarde van het Koninklijk Zoölogische Genootschap Natura Artis Magistra aan de Plantage Kerklaan 38 te Amsterdam,

- op grond van artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de blauwe reiger (*Ardea cinerea*).
- Op grond van artikel 3.1, lid 3 van de Wnb, voor zover het betreft het rapen en onder zich hebben van eieren van de blauwe reiger (*Ardea cinerea*)

Op grond van artikel 5.3 van de wet aan dit besluit de navolgende voorschriften, beperkingen en een geldingsduur te verbinden.

Voorschriften en beperkingen

1. U blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan deze ontheffing zijn verbonden.
2. Deze ontheffing mag alleen worden gebruikt op het terrein van de stichting tot Instandhouding van de Diergaarde van het Koninklijk Zoölogische Genootschap Natura Artis Magistra aan de Plantage Kerklaan 38 te Amsterdam.
3. U bent verplicht binnen de eerste vier weken van ieder kalenderjaar en binnen vier weken na het verstrijken van de expiratedatum van deze ontheffing een verslag uit te brengen aan de provincie Noord-Holland over de wijze waarop er van de ontheffing gebruik is gemaakt met daarin opgenomen het aantal gedode dieren, en de effectiviteit van de genomen maatregelen. Dit verslag dient u digitaal aan te leveren via het rapportageformulier op de website van de OD NHN:
https://www.odnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Rapportageformulier. Een afschrift van het formulier dient te worden gezonden aan de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland, Spaarne 17, 2011 CD HAARLEM.
4. Van deze ontheffing kunnen slechts die personen gebruik maken die vermeld worden in de bij deze ontheffing behorende lijst van gebruikers (bijlage 1).
5. De uitvoerders mogen zich laten bijstaan door maximaal 2 mede uitvoerders.
6. Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door de toezichthouders van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De gebruiker van de ontheffing moet ter plaatse waar deze een der handelingen verricht waartoe de ontheffing strekt, aan genoemde toezichthouders op eerste aanvraag (een kopie van) de ontheffing kunnen tonen. Het genoemde document mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
7. Het gebruik van de ontheffing mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de ontheffinghouder, elektronisch melding heeft gemaakt bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord middels het digitale meldformulier op onze website.

Geldigheid

De ontheffing geldt van 01 januari 2022 tot en met 31 december 2027

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn tekortschiet en verlenging gewenst is, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van de uitvoering. Bij deze nieuwe aanvraag dient een tot op dat moment actuele rapportage als bedoeld in voorschrift 3 meegeleverd te worden.

Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) via 088-10 21 300 of met de [REDACTED] via [REDACTED]. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde
namens de

Afdelingsmanager
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Bijlage 1 - Lijst van uitvoerders

Kopie aan: - Afdeling Toezicht en Handhaving Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.